

KEN NA EBEL

Jenesis 4:3-16

IHEÒMÙMÙ 4 - Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Chonu JEHOVA mgbe anāchota YA" (Aisaia 55:6).

Èzinauḷo Mbụ Ahụ

Mgbe Adam na Iv ghorọ nnenanna nke Ken, o wee buru nke mbụ anaamuta nwa nime uwa. Lee mbuelielu di ukwu nke Chineke buliwo Iv -- "nne mmadu niile nwere ndu" (Jenesis 3:20). N'oge naadighi anya, otu nwa nwoke nke abuo onye akporo aha ya Ebel wee mee kwa ka obi toọ ezinauḷo mbụ a uto.

Nagbaghi agugo, Adam kuziri umuokoro na abuo ndia iluolu mgbe ha tolitere. O naaluolu mgbe niile -- o naako alaubi; o naasuchasi kwa ogwu na uke niile n'ala ubi ahụ; o naazu kwa igwe ehi na aturu. O bu Ebel na eduru igwe aturu ahụ jee n'ebe ita nri, jee kwa na mmiriyi, naeche kwa ha nche ka anuohia jogburu onweha ghara imeru ha aru. Ken naaluolu n'ogige ubi nalu kwa olu n'ala ubi.

Inye Chineke Onyinye

O bu ezie na enyebeghi iwu n'oge ahụ, eleghi anya Chineke agaworị Adam ka o weta ihe mbụ nke anuḷo ya ka o buru ajampuchi mmehie, n'ihu na Chineke mesiri nye nke a n'Iwu. Nagbaghi agugo, Adam kuziri umu ya uzo esi efe Chineke. Dika n'ubochi taa mgbe nne na nna bu Ndikraist naeso n'ofufenro n'ulokwu Chineke naekpeepere, naagu kwa Baiḅul, umu ha naejeso kwa nzokwu ha. Umu ntakiri ndi nnenanna ha naadighi eje nzuko, naelefuru ikpeepere, na igu Okwu Chineke anya, naeso kwa ajo ukpuru nke ndi nne na nna ha, ndi naadighi elezianya na ndi nawneghi nzoputa.

Otu ubochi Ken na Ebel wetaara Jehova onyinye inata iruma ha, nke naegosi na ngozi Chineke di ha mkpa. Ken naalusị olu ike n'ogige ubi ya, o wetakwara ufodu nime mkpuru osisi na akwukwo nri nke si n'ubi ya inye Chineke dika onyinye. Site na mkpuru nke ala, bu ihe putara na ndogbu o naadogbu onweya n'olu, o chorọ inata iruma n'aka Chineke site n'olu ya. Ebel wetara otu nime anuḷo nke eburu uzo mu sitere n'igwe ewu maobu aturu ya nye Jehova. Eleghianya o leziri anya iputa nke kachasi mma n'etiti anuḷo niile ahụ. O gaabu kwa na o leziri anya zu nwa aturu maobu ewu ahụ eburu uzo mu ime ka o buru "aja kachasi mma" nye Chineke.

Ihe o bu la anyi naemere Ya, aghaghị ibu nke kachasi mma. Ka anyi ghara inye Ya ihe ahụ nke naefughi anyi ihe, n'ihu na Chineke adighi awusa ngozi Ya n'udi onyinye di otu a.

Mgbe emesiri anyi choputara na Chineke nyere umu Israel iwu na onyinye ha gaabu nwaaturu "nke zuru okè, okè nke gbara otu arọ: n'etiti aturu maobu n'etiti ewu ka unu gesi weputa ya" (Opuru 12:5). Eleghianya Chineke ekwuwo okwu nime obi Ebel wee gwa ya ka o lezie anya ihu na onyinye o naeweta bu aja zuru okè. Ihe a niile naatu aka ubochi ahụ Jisos, bu "Nwa-aturu Chineke," naenweghi ntupo gaenye ndu Ya dika aja n'elu obe Kalvari ka ewee gbaputa ndi mmehie

Eziokwu ahụ Na Ugha ahụ

Obuna n'oge a nke bu oge mmalite, anyi naahu udi okupke abuo - ezi okupke nke nwere obara mkpuchi mmehie nime ya, na okupke ugha, nke obara naadighi na ya nke naacho kwa igu mmadu n'onye eziumume site n'olu di icheiche. O bu aja onye ka Jehova naara? Jehova wee "lee Ebel, lee kwa onyinye-inata-iru-oma-ya, anya oma: ma Ken na onyinye-inata-iru-oma-ya, O legi ha anya oma." Chineke lebara anya nime obi ndikom abuo ndia, dika O naele kwa anya nime obi umummadu taa.

Ihe ahụ nke Di Iche

Okwu Chineke naakuzi na "o buru kwa na nwusi obara adigh mgbaghara mmehie adigh" (Ndi Hibru 9:22). Anyi naaguta kwa si, ma asi na okwukwe adighi o bu ihe anaapughi ime, bu ime ihe gaato Chineke ezi uto. Ebel wetara onyinye nke anaaghaghị iwusi obara na ya, ma ya onweya biakwara n'okwukwe. Nke ahụ naegosi na o kwere na uzo nke Chineke kachasi mma ma zi kwa ezi. Ma anyi guru banyere Ken na o "biliri imegide Ebel, bu nwa-nne ya, we gbue ya" "O bu kwa n'ihu gini ka o gburu ya? N'ihu na olu-ya joro njo, ma olu nke nwa-nne-ya ziri ezi" (I Jon 3:12). N'ebe a anyi huru ihe di iche n'etiti Ken na Ebel.

Onye Mbụ ahụ Egburu N'ihu Okwukwe

Ebel bu nwoke mbu nwuruonwu, onye mbu egburu n'ihu okupke, ma o nwuru nime okwukwe; site n'ubochi ahụ rue taa otutu nde mmadu enyewo ndu ha n'ihu okwu Chineke na eziumume.

Obi Ojoo nke Ken

“Ken we wee iwe di oku nke-uku, iru-ya we gbarua.” Nzube niile nke obi ojoo ya nke juputara n’ekworo putara ihè n’egedegeiru ya ,dị ka óké igweoji nke náakpukóta onweha tupu ebili amagharia, wee buru ihe idokananti nke iheegwu ahụ gaje ime. Mgbe mmadu mere iheojoo o naaputa ihè n’iru ya; ma mgbe mmadu mere eziihe obiuto, onu, na udo nke obi naaputa kwa ihè n’iru ya.

Mkpuchi

Ozo anyi guru na Ken kwuru okwu ugha iji zobe igbu mmadu nke o gburu. Otutu mgbe, onye o bula nke nwara ime otu mmehie gaachọ iji okwu ugha kpuchie ya. Mmehie o bula, ma o di ukwu ma o di nta, Chineke adighi elefuru ya anya. Obara Ebel tiri oké mkpu nke rukwara nti abuo nke Chineke Onye puru ime ihe niile, O wee ridata juo Ken ajuju banyere ya.

Ahuhu mmehie

Chineke wee buo Ken onu, wee gwa ya okwu si kama ibi n’udo nime ezinaulo ya na n’etiti umunna ya, o gaabu onye na awaghariawaghari nani ya n’akuku niile nke di anya nke eluwa. Lee oké amamikpe nke dakwasiri ma naesokwa ya mgbe o “si n’iru JEHOVA pua,” biri n’ala Nod, nke putara “Onye na-anaghari na oso n’uwa.” Ka oge naagefe ewe kpochapu agburu ya niile, nke naegosi na “uzo ndi-nghogbu bu nani nkume” (Ilu 13:15).

Mmehie Na Otutu Ya

Chineke agwawori Ken, “o buru kwa na i megh nke-oma, n’onu-uzo ka mmehie namakpu dika anu-phia.” Mmehie naakpata otutu nime nsogbu niile naaputa na ndu ndi mmadu. O ganaabawanye na ndu onye mmehie, o buru kwa na o chegharighi, mmehie ahụ gaeduba mkpuruobi ya n’ilan’iyi ebighiebi. Ken bu uzo nwee ekworo, ozo, o kpalie esemoku; o gbue mmadu; kwue kwa okwu ugha. O nwere obi ojoo, anyauhie, na aka naawusi obara. Enyere yari ohere icheghari, ma kama nka, o kwere ka obiilu na ikposasi ya n’ebe nwanne ya no di ukwu ma sie kwa ike. Akwukwonsọ naekwu na onye o bula nke “nakpo nwa-nna-ya asi bu ogbu-madu” (I Jon 3:15), n’ebe a ka anyi nwere ezi ihe yiri nke a. Mmehie nwere ike itoeto. N’otu ntabianya ka o gaputa ihè n’udi ya dum, n’ike ojoo na ike di egwu. O dighi akwukwo o bula nke edeworori puru ikowa nkeoma, ihe ojoo nke mmehie bu, dika Baijul. Mgbe nnenanna Ken bu Adam na Iv mehiere, mmehie ahụ wee di ka ajo anummiri nke nwere isi asato, nke tughariri isi ya ahụ niile n’aru agburu nke mmadu ndi gesochita ha n’azu.

Inabiga Nti Oké

Ka ndi niile naagu akuko banyere Ken na Ebel lezieanya n’uzo ha ma tuo kwa egwu ka obuna ntakiri anyaukwuu maobu ikposasi ghara igbeba n’obi ha. Ma o buru na o baa nime obi onye o bula, naagbanyeghi otu o bula o si di ntakiri, o nwere ike itoeto rue mgbe o ganaachi onye ahụ kpmkpam; nke bu na o buru na onye ahụ echegharighi, o gaeduba ya ibami na nsotu ya, ma n’ikpeazu o gaeduba onye ahụ n’okualammuo nke Ekwensu. Lee, ka o si di mkpa inwe obi zuruoke!

AJUJU DI ICHEICHE

1. O bu umu onye ka Ken na Ebel bu?
2. Gini bu olu ha naalu?
3. N’uzo di aana ka Ebel ji weta onyinye inata iruma nke ka nke Ken mma?
4. Onyinye onye ka Jehova lere anyoma? N’ihi gini?
5. Olee uzo nke a si metuta Ken, gini kwa ka o mere?
6. Gini bu ahuhu enyere ya?
7. Ken bu onye amaara dika onye mbu gburu mmadu. Amaara Ebel dika onye?
8. I puru ikpo aha ndiozo nyere ndu ha n’ihi Ozioma?